

Troms Arbeiderparti
Årsmøte 22. – 23. februar 2020

SAK 3

Den politiske situasjonen
Innledning og oppsummering ved Jonas G. Støre, partileder
Innsendte saker med styrets innstilling

Vedlegg:
Innsendte saker med styrets innstilling

Kapittel 1: SAMFERDSEL		
Side 3	SAK 1: Nord-Norgebanen	Salangen Ap
Side 4	SAK 2: Motorisert ferdse i utmark	Salangen Ap
Side 4	SAK 3: Jernbane til Tromsø	Senja Ap
Side 5	SAK 4: Samferdse	Skjervøy Ap
Side 5	SAK 5: Trafikksikkerhet	Senja Ap
Side 6	SAK 6: Innføring av veiprising	Tromsø Ap
Side 6	SAK 7: Vedlikehold av veinettet	Tromsø Ap
Side 7	SAK 8: Bygg ut Nord-Norgebanen	Tromsø Ap
Side 8	SAK 9: Fylkesveinettet i Troms forvitrer	Ibestad Ap
Side 9	SAK 10: Motorferdselsloven - 2.5 km grensen	Senja Ap
Kapittel 2: FISKERI OG LANDBRUK		
Side 10	SAK 11: Landbruk	Senja Ap
Side 11	SAK 12: Fiskeriressursene tilhører fellesskapet	Tromsø Ap
Kapittel 3: KLIMA OG MILJØ		
Side 13	SAK 13: Fremtidsrettet reiseliv for Nord-Norge	Nordreisa Ap
Side 14	SAK 14: Et krafttak for naturen	AUF i Troms
Kapittel 4: HELSE OG OMSORG		
Side 15	SAK 15: Ingen fattige i Norge	Salangen Ap
Side 16	SAK 16: Kutt som rammer barn	Kvæfjord Ap
Side 17	SAK 17: Staten må ta over nødnettet	Sørreisa Ap
Side 18	SAK 18: 110-sentraler må bli statlig finansiert	Sørreisa Ap
Side 18	SAK 19: Luftambulansetjenesten	Senja Ap
Side 19	SAK 20: Helhetlig tenking i helseøkonomien	Tromsø Ap
Side 20	SAK 21: En ansvarlig og solidarisk rusreform	Ibestad Ap
Kapittel 5: UTDANNING / SKOLE / ARBEIDSLIV		
Side 21	SAK 22: Politisk fravær i skolen	Skjervøy Ap
Side 22	SAK 23: Norges Brannskole på Fjelldal må styrkes	Sørreisa Ap
Kapittel 6: FORSVARET		
Side 22	SAK 24: Forsvaret my styrkes – spesielt i nord	Kommunepartiene i Midt-Troms
Side 24	SAK 25: Styrking av forsvaret i nord	Tromsø Ap
Kapittel 7: KOMMUNEØKONOMI		
Side 25	SAK 26: Stopp rasering av frivillighetssentralene	Kvæfjord Ap
Side 26	SAK 27: Velferdssamfunnet – kommunenes situasjon	Kommunepartiene i Midt-Troms
Side 27	SAK 28: Gjenreis den sosiale boligbyggingen!	Kommunepartiene i Midt-Troms
Side 29	SAK 29: Sterkere statlig innsats i byveksttaltene	Tromsø Ap
Kapittel 8: DIVERSE		
Side 29	SAK 30: Tingrettenes viktighet i distriktene	Senja Ap
Side 33	SAK 31: Hålogaland teater må ikke svekkes	Tromsø Ap
Side 33	SAK 32: Tilskudd og støtte til kommunepartiene	Ibestad Ap
Side 34	SAK 33: Forby atomvåpen	AUF i Troms
Side 35	SAK 34: Boligpolitikk for hele landet	AUF i Troms
Side 37	SAK 35 – 39: INNKOMMET ETTER FRIST	Senja Ap, Tromsø sentrum a-lag

Kapittel 1: VEI, KOLLEKTIV OG JERNBANE

SAK 1

FRA: Salangen Arbeiderparti

NORD-NORGEBANEN

I 2018 sendte jernbanedirektoratet, etter oppdrag fra Samferdselsdepartementet, ut et høringsutkast om Nord-Norgebanen mellom Fauske og Tromsø, med sidegren til Bjerkvik og Harstad. Høringsfristen ble satt til høsten 2019. Det er snakk om følgende kostnader: Fauske – Tromsø – kostnad 113-120 mrd. kroner (Fause-Narvik og Narvik-Tromsø koster cirka det samme), sidearm: Bjerkvik-Harstad (spesielt av hensyn til fiskerinæringa) - kostnad 20 mrd. kroner.

Direktoratet vurderer ikke utbygginga som samfunnsøkonomisk drivverdig og viser i den forbindelse til svakt befolkningsgrunnlag i landsdelen. Departementet vil i løpet av et års tid komme til Stortinget med sitt syn på spørsmålet å bygge ut NN-banen videre nordover fra Fauske. Det ligger nokså klart i kortene at departementets innstilling, muligens ikke går i favør av total utbygging. Da legger man utelukkende økonomiske kriterier i bunn.

Det er flere fordeler med Nord-Norgebanen som kan veie opp for manglende økonomisk gevinst. Det er flere offentlige tjenester som ikke er profitable, i rent økonomisk forstand, men som er nødvendige for en velfungerende stat. Vi kan nevne f.eks. helsetjenester eller offentlig transport. Staten får ikke direkte gevinst i form av penger, men en indirekte gevinst i form av frisk og velfungerende befolkningen, samt effektive og miljøvennlige transportmuligheter.

AP var en hovedgarantist for utbygging av velferdsstaten Norge og skal ha denne rollen fremover. AP sitt statssyn bygger ikke på profitt, men på et syn om et varmere samfunn som er rettferdig og trygt for alle. Her er de åpenbare fordelene med Nord-Norgebanen:

- et pålitelig transportsystem både for gods- og persontransport
- direkteavganger til det internasjonale marked både i øst og vest for alle varene som produseres i Nord-Norge
- tryggere veier for alle i Nord-Norge
- drastisk kutt i utslipp av CO₂, som er spesielt viktig nå etter at EU har forandret sitt CO₂ kvotesystem, med virkning fra 01.01.2021
- direkte støtte til bosetting i distriktene, siden Nord-Norgebanen vil øke fleksibiliteten for befolkningen

Det er viktig at vi som parti er tydelig i vår mening: Nord-Norgebanen skal bygges når vi kommer til makten i 2021. Vi foreslår at Troms AP skal utarbeide et innspill om Norge-Norgebanen som er tuftet på godt samarbeid og forankret i hele Nord-Norge.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 2

FRA: Salangen Arbeiderparti

MOTORISERT FERDSEL I UTMARK

Kommunene selv er i stand til å gjøre nødvendige skjønnsmessige vurderinger av forskriftens §5 bokstav c basert på lokal kunnskap om topografi, sårbarhet og belastning på naturen. Vi krever at overnevnte forskrift endres ved at minstekravet om 2,5 km avstand i luftlinje fra bilveg fjernes.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende motorisert ferdsel i utmark.

SAK 3

FRA: Senja Arbeiderparti

JERNBANE TIL TROMSØ

Årsmøtet må ta et klart standpunkt for bygging av jernbane til Tromsø. Dette må bli en fanesak for Arbeiderpartiet i valgkampen foran stortingsvalget 2021.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 4

FRA: Skjervøy Arbeiderparti

SAMFERDSEL

Samferdsel er en utrolig viktig sak for både folk og næringsliv i nord. For og lykkes med å skape vekst og utvikling er det nødvendig med økt innsats på både fylkesveier, tunneler og bruer, skredutsatte veier, fergesamband, buss- og hurtigbåttilbud.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 5

FRA: Senja Arbeiderparti

TRAFIKKSikkerhet

Statens vegvesen har planer om å sette i gang arbeid med å undersøke om sikkerhetsutstyret i moderne kjøretøy, kan bidra til å lempe på sikkerhetsmargin som er lagt inn i retningslinjer for bygging av nye veier og tunneler. I stedet for å bygge ut veier og tunneler så mener myndighetene at det å installere sensorer i kjøretøyene, der kjøretøyene via en APP vil kunne se hvor et motgående kjøretøy befinner seg på den aktuelle strekning. Dette kan være et hjelpemiddel/supplement på smale veier og i smale tunneler, men aldri som et grep i forhold til trafiksikkerheten

Senja AP mener at dette er å tukle med trafiksikkerheten til folk.

Norge er et langstrakt land, der verdiskapningen i hovedsak skapes i distriktet. Senja er en av de største sjømatregionene i Norge, der det i 2018 ble sendt fisk til eksport for ca. 9 milliarder kroner.

Senja AP krever at vegmyndighetene umiddelbart bevilger det som trengs av midler for å bygge ut veier og tunneler i all hovedsak på fylkesveiene både på Senja og distriktet generelt.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 6

FRA: Tromsø Arbeiderparti

INNFØRING AV VEIPRISING

Under siste kommunevalg høsten 2019 ble det sterkt fokus på bompenger i flere av de største byene. Mange tok til orde for at man må kunne erstatte bompenger med mer rettferdige løsninger. Arbeiderpartiet foreslo i Stortinget i 2018 at man skulle starte innføring av veiprising, med vekt på å finne differensierte løsninger som fordeler bilistenes egenbetaling på en mer rettferdig måte og som samtidig kan bidra til økt bruk av kollektivtransport foran privatbil i byene.

Transportøkonomisk institutt har nylig uttalt at de teknologiske løsningene som nå er tilgjengelig er såpass gode at man fra instituttets side anbefaler at man starter et arbeid med å innføre veiprising som egenbetaling for bilkjøring.

Forslag til vedtak:

- *Troms Arbeiderparti vil at det så snart som mulig startes et arbeid med å innføre veiprising til erstatning for bompenger.*

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 7

FRA: Tromsø Arbeiderparti

VEDLIKEHOLD AV VEINETTET – STORT ETTERSLEP PÅ FYLKESVEIENE MM.

God infrastruktur med moderne veier, broer, tunneler og havner er avgjørende for verdiskaping og næringsutvikling i fylket. Innbyggerne må kunne ha god og sikker fremkommelighet og tilstrekkelig med kollektivtilbud der man skal ferdes.

Tromsø Arbeiderparti mener det er behov for en betydelig oppgradering av eksisterende infrastruktur. Vi mener det nå må komme en ekstraordinær statlig satsning for å ta igjen etterslepet på fylkesvegnettet. Bedre skredsikring, oppgradering av tunneler, bruer og stikkrenner og en betydelig oppjustering av fylkesveiene må på plass snarest - noe som betinger en snarlig og langt sterkere statlig innsats enn det vi har sett så langt.

Tromsø Arbeiderparti vil prioritere rassikring av den utsatte Holmbuktura, samt få på plass gang- og sykkelvei langs den sterkt trafikkerte veien fra Eidkjosen til Straumbukta.

Også en bedre veiløsning til Tromvika bør prioriteres. Her har det allerede vært lansert planer om en rimeligere løsning ved å sprengte skjæringer i fjellet for å rette ut veien og deretter bruke steinmassene til «bruvei» over Grøt fjorden.

Vi mener også det haster med å sikre Sandnessundbrua, slik man har gjort med Tromsøbrua, for å hindre mennesker fra å begå selvmord med å hoppe fra brua.

Forslag til vedtak:

- *Troms AP vil kreve en ekstraordinær satsing over statsbudsjettet for å ta igjen etterslepet på fylkesveiene, for å oppfylle kravene i tunnelforskriftene og for å gjennomføre rassikringstiltak.*
- *rassikring av Holmbuktura må prioriteres*
- *det må igangsettes bygging av gang- og sykkelvei fra Eidkjosen til Straumbukta*
- *den lenge planlagte veien til Tromvika må realiseres*
- *Sandnessundbrua må sikres med tanke på å hindre selvmord*

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel og oversendes fylkestingsgruppa. Tas med i det videre arbeidet med nasjonal transportplan.

SAK 8

FRA: Tromsø Arbeiderparti

BYGG UT NORD-NORGEBANEN!

Vår nordlige region trenger oppgradering av transportnettet i landsdelen og med forbindelse mot Finland, Sverige og Russland. Dette krever tettere samarbeid regionalt og internasjonalt.

Det er en samstemt landsdel som nå stiller seg bak kravet om jernbane i nord. Tromsø Arbeiderparti har gått i bresjen for dette kravet, sammen med flere andre kommunepartier og fylkespartiene i nord. Utbygging av jernbanen nordover vil ha stor betydning for næringsliv og bosetting i vår landsdel. Ikke minst vil dette innebære langt større sikkerhet på veiene, gjennom at store mengder gods kan flyttes over fra vei til bane.

Forslag til vedtak:

- *Troms Arbeiderparti vil arbeide for å bygge ut Nord-Norgebanen - med prioritert trasé fra Fauske til Tromsø*

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 9

FRA: Ibestad Arbeiderparti

FYLKESVEINETTET I TROMS FORVITRER

Det beste vårtegnet er ufremkommelige fylkesveier i utsatte deler av Troms og distrikts Norge for øvrig. Det hjelper lite at sentrale politikere og embetsmenn bekrefter at de er kjent med problemet, og ingenting skjer.

Fra 1.1.2020 ble ansvaret for fylkesveinettet overført fra SVV til de enkelte fylkeskommuner.

Nye kriterier for et minimum av standard må defineres og sikre at alle kan komme fram til enhver tid – både til skole, arbeid og varetransport uten å risikere liv og helse i tillegg til materielle skader på kjøretøy.

Hittil er det visstnok ÅDT som er prioriteringsnøkkelen for vegdekkefornying, i fortsettelsen må det settes krav til et tilnærmet hullfritt vegdekke og bæreevne for den normale trafikken for alle fylkesveger.

På sikt må vegnettet oppgraderes til BK10 slik at også distriktene kan unngå infrastrukturhindringer i arbeidet med å sikre utvikling og vekst.

Forslag:

1. Troms Arbeiderparti mener at vedlikeholdsstandarden for fylkesveier må inneholde et minimumskrav til veidekkekvalitet som utløser høyeste prioritet for vedlikehold.
2. Troms Arbeiderparti vil at det skal utarbeides et program for oppgradering av fylkesvegnettet til BK10

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende samferdsel.

SAK 10

FRA: Senja Arbeiderparti

MOTORFERDSELSLOVEN - 2.5 KM GRENSEN

Senja Arbeiderparti ber årsmøtet i Troms Arbeiderparti å støtte forslaget om å fjerne 2,5 km grensen for å få dispensasjon til å kjøre fra brøytet bilvei til hytta.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende motorfersloven.

Kapittel 2: FISKERI OG LANDBRUK

SAK 11

FRA: Senja Arbeiderparti

LANDBRUK

Utviklingen i Troms landbruket har over år hatt en negativ utvikling. Bruksnedleggelse, samtidig som gjenværende bruk har klart å opprettholde driften av jordbruksarealene, er det siste tiåret preget av at jordbruksarealer har gått ut av drift. Spesielt har dette gått ut over mange fylker langs kysten, der grovforproduksjonen har stått sterkt.

Troms er det fylket som denne utviklingen har kommet lengst. Antallet bruk har gått tilbake med 30 prosent, og jordbruksarealene har gått tilbake med ni prosent i løpet av tiårsperioden 2008-2018.

Melkeproduksjonen har også sunket betydelig i Troms, mens resten av landet har greid å opprettholde produksjonen. Kvoteoppfyllingsgraden i Troms er lavest i landet, og fylket er også blant de som er mest på etterskudd bygningsmessig når det gjelder overgangen til løsdrift for storfe.

Denne negative tendensen kommer også til syne når melkeproduksjonen må nedskaleres med 1.million liter på grunn av at eksportstøtten til Jarlsbergs osten må bort. Mange flere vil selge kvote i Troms enn både Finnmark og Nordland.

I saueneringen er det samme tendensen, mange velger å slutte på grunn av dårlig økonomi i næringen. Overproduksjon og pris er de største faktorene som spiller inn.

Årsaken til denne ubalansen i landbruket både i Troms og landet for øvrig skylder villet landbruks politikk fra dagens regjering.

Ved å endre på alle reguleringsfaktorer som Norsk landbruk er bygget opp på får vi disse tilsiktede resultatene. Den sterke og største skal overleve i næringen. Som gode eksempler er fjerning av taket på hvor mye den enkelte kan produsere innen fjørfeproduksjonen, innen griseproduksjon, endring på differensierte tilskuddsordningene for sau. Økning opp til 900 tusen liter melk det enkelte bruk kan produseres. På toppen av dette en kraftig økning av importen av landbruksvarer, uten tollbeskyttelse.

Hva kan gjøres for å snu denne negative trenden?

Alle snakker om rammebetingelsene for landbruket, hva er det? Mange av rammebetingelsene legges gjennom det årlige landbruksoppgjør mellom bondeorganisasjonene og staten. De viktigste rammebetingelsene er.

1. Taket på hvor mye melk hver enkelt bruk kan produsere av melk. Det ble forhøyet til 900 tusen liter av dagens regjering. Det bør reduseres av ulike grunner.
2. Tilskuddene til sau må differensieres slik det var før.
3. Soneinndelinger for støtteordninger må endres. Under landbruk i programmet til Troms og Finnmark Arbeiderparti står det: Påvirke sentrale myndigheter til å gjennomgå gjeldende soneinndelinger for støtteordninger for hele regionen. Dette vil få stor betydning for Troms som har et mye lavere kronebeløp pr liter melk enn Finnmark.
4. Det samme gjelder for kjøtt og areal.
5. Kjøtt produksjonen i Nord-Norge har også et trekk som kalles Nord-Norges trekket, og utgjør 25-30 mill. pr år for den Nordnorske bonden. Dette på grunn av lange avstander og tidligere dyr slakteri struktur. I dag er det bare tre slakteri igjen i Nord-Norge.
6. Det må på plass en ekstra investerings pott, for å ta igjen etterslep i fornyelse av bygningsmassen i landbruket. Spesielt sett i forhold til kravet om løsdrifts krav inne melkeproduksjon fra 2034.
7. Norsk landbruk må i fremtiden baseres mer på grovforproduksjon. I dag er for stor del av produksjonen basert på kraftfor. Vi importerer soya som krever 330.000 mål jord i utlandet.

Senja Arbeiderparti mener disse momentene må vektlegges når nytt program skal utformes for Arbeiderpartiet.

Styrets forslag til vedtak
Ses i sammenheng med styrets forslag til uttalelse.
Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 12

FRA: Tromsø Arbeiderparti

FISKERIRESSURSENE TILHØRER FELLESKAPET

Tromsø Arbeiderparti vil understreke viktigheten av at landsdelen beholder og styrker sin del av de felles tilgjengelige fiskekvotene. Dette er spesielt viktig for å hindre en for sterk konsentrasjonen av ressurser på få rederier, som igjen fører til altfor liten verdiskaping i kystsamfunnene. Dette har som konsekvens at det blir mangel på stabil råstofftilgang i landindustrien, som dermed fører til nedgang og fraflytting langs kysten. Dette er ikke i tråd med intensjonene i Havressursloven og Deltakerloven.

Nå i vår skal Stortinget behandle kvotemeldinga fra regjeringen Solberg. Vi legger til grunn at Arbeiderpartiet sammen med de øvrige opposisjonspartiene vil prøve å samle flertall for en politikk som spesielt ivaretar kystbefolkningen, med fokus på kystflåten og landbasert aktivitet.

Forslag:

- *Troms Arbeiderparti vil opprettholde en variert og fleksibel fiskeflåte som kan gi bærekraftig vekst for både fangst- og fiskeindustriedd. Kystflåten må sikres og styrkes, for eksempel ved at trålstigen endres slik at kvoter overføres fra havfiskeflåten til kystflåten og åpen gruppe.*
- *Det bør vurderes om fangster som blir eksportert ubearbeidet (sløyd og rund fisk for utenlandsk videreforedling) skal inngå i en ordning der det aktuelle fartøyets totalkvote blir belastet med for eksempel inntil 120 prosent av det leverte kvantum, på linje med islandsk fiskerilovgivning.*

Utdypende tekst: I dagens system eksporteres det om lag 300 000 tonn (2018) ubearbeidet hvitfisk (levende vekt) til utenlandsk foredling. Dersom fangstene som blir eksportert ubearbeidet (sløyd og rund fisk for utenlandsk videreforedling) kan inngå i en ordning der man belaster totalkvoten med 120 prosent av det leverte kvantum, ville dette innebære 60 000 tonn årlig i kvotetrek - i hovedsak for den havfiskeflåten som eksporterer råvarer til utenlandsk fiskeindustri.

Et kvotetrek på 60 000 tonn ville på kort sikt bli tilgjengelig som tilleggskvoter for kystfiskeflåten, som lander fisk for foredling i den regionen hvor fartøyene er registrert. Dette er en ordning man har innført på Island og som vil kunne representere en betydelig kvoteøkning. Dette vil igjen kunne være et økonomisk insentiv for havfiskeflåten til å investere i fartøy og landanlegg som kan øke foredling på land. Samlet sett ville en slik ordning kunne gi positive samfunnsøkonomiske ringvirkninger for kystregionene.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 13

FRA: Nordreisa Arbeiderparti

FREMIDSRETTET REISELIV FOR NORD-NORGE

Fremtidsrettet reiseliv for Nord-Norge

Troms og Finnmark får besøk fra hele verden. Reiselivets suksess i Nord-Norge baseres i stor grad på våre fellesgoder - vår verdifulle natur. Det er Nord-Norge som for tiden har største økningen i turisme. Vekst i turistnæringen er positivt, men gir også noen utfordringer – hvis vi ikke gjør noe. Vi må raskt få på plass en turistplan på nasjonalt nivå som gir grunnlag for regionale og lokale tiltak som håndterer turismestrømmen og sikrer gode opplevelser for både innbyggere og besøkende.

Turisme har i mange år vært et satsingsområde i hele landet og reiselivsnæringa er i sterk vekst sommer som vinter. Vi må sørge for at turismen skaper arbeidsplasser over hele landet gjennom alle sesonger. Dette er en av næringene vi skal leve av i framtida. Vi må sørge for at turismen vår er bærekraftig og unngår de negative sidene som forsøpling, forurensing og slitasje på naturperler. Vi må ta vare på den naturen som faktisk tiltrekker seg besøkende fra nær og fjern. Turismen må styres – hvis ikke vil det kunne bli problemer for lokalsamfunnene og også turistnæringen selv. Men fordi vi mangler en nasjonal overordnet plan, så utvikler næringen seg stykkevis-og-delt og ofte uten definert ansvar for å ha nok parkering, toalettfasiliteter, tilrettelagte turstier og annen infrastruktur som turistene bruker.

Norges nasjonalparker har innarbeidet gode systemer for besøksforvaltning i form av formidling og tilrettelegging. Men utenfor verneområder finnes det som oftest ingen overordnede strategier for besøksforvaltning. Det gjøres forskjellige tiltak ganske vilkårlig av fylkeskommune, regionråd, kommune, Statskog, andre grunneiere og selvfølgelig reiselivsbedriftene selv. Når det dukker opp akutte behov ser det faktisk ut til at «byrden» faller på grendelag og private som må ta ansvar når det hoper seg opp med drit. Det er helt umulig å vite hvem som formelt har ansvar når det oppstår utfordringer og det blir lett grobunn for skittkasting i sosiale medier. Dette må vi få en avklaring på gjennom nasjonal turistpolitikk og tydelig definering av forvaltningsansvar. Norge som reiselivsnasjon kan ikke være bekjent av at frivillige skal bære infrastrukturen som reiselivet skal utvikles på.

Fokuset hittil har vært vekst og atter vekst. Tiden er moden for å se på løsninger for hvordan man skal takle og styre tilstrømmningen av turister. Vi må jobbe målrettet mot lokalsamfunn og reisemål slik at lokalbefolkningen og besøkende kan utnytte det beste av hverandres synergier. Da blir det bra for alle.

Troms og Finnmark Arbeiderparti vil:

- at turistnæringen skaper arbeidsplasser over hele landet gjennom alle sesonger
- at turistnæringen vår er bærekraftig

- legge til rette slik at turistnæringen kommer lokalsamfunnene til gode
- at lokale myndigheter og interessenter blir satt i stand til å drive god og målrettet besøksforvaltning og destinasjonsforvaltning - til beste for de besøkende og for samfunnet.
- jobbe aktivt for at reiselivsnæringen skal ha konkurransedyktige rammebetingelser
- si nei til at den lave momssatsen på overnatting og transport (12%) økes
- lage en nasjonal overordnet plan for turisme med strategier for besøksforvaltning

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 14

FRA: AUF i Troms

ET KRAFTTAK FOR NATUREN

Uerstattelig natur og biologisk mangfold forsvinner i et voldsomt tempo. Forskere regner med at arter blir utryddet mellom hundre og tusen ganger raskere enn det som er naturlig. Menneskelige inngrep i naturen har stor ødeleggende effekt på det biologiske mangfoldet, det forstyrrer økosystemet og setter naturen i ubalanse.

Gjennom internasjonale avtaler har vi tidligere forpliktet oss til å stanse tapet av naturmangfold fra 2020, mens Stortinget har gått inn for at 15 % av *tidligere* ødelagt natur skal restaureres innen 2025. Likevel ser vi i dag at vi har en regjering som ikke tar ansvar for vårt felles naturmangfold. Skal disse ambisiøse målene nås må vi handle raskt og kraftfullt. Derfor må miljøforvaltningen styrkes slik at politikk blir til handling.

Tap av biologisk mangfold kan få enorme konsekvenser og er en av de største utfordringene vi står overfor. Derfor mener AUF at målene må skjerpes ytterligere. Over 4000 arter står på den norske rødlista over trua arter, hvorav over 1000 er kritisk eller sterkt truet. I dag har vi bare tretten arter som har status som prioritert art. AUF mener at Norge bør ta et ansvar for å gjennomføre sine forpliktelser for å hindre ødeleggelsen av det biologiske mangfoldet, og mener derfor antall prioriterte arter må økes til rundt 400 innen 2025.

Troms Arbeiderparti vil:

- Bevilge en milliard over statsbudsjettet for å sikre norsk naturmangfold.
- Målet om restaurering av ødelagt norsk natur økes til 20 % innen 2025
- Styrke kartleggingen av norsk natur og ferdigstille et økologisk grunnkart innen 2025
- Bevaring av myr og våtmark
- Øke antall prioriterte arter til ca. 400 innen 2025, samt øke antall utvalgte naturtyper til rundt 50

- Økt innsats mot fremmede arter
- Vern av mer sårbar natur
- Følge opp anbefalinger fra grønn skattekommisjon
- Øke støtten til internasjonalt miljøarbeid

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

Kapittel 4: HELSE OG OMSORG

SAK 15

FRA: Salangen Arbeiderparti

INGEN FATTIGE I NORGE

I en rapport fra SSB "litt flere fattige i Norge" i 2019 viser de til at det var 11,2% av Norges befolkning som hadde lav inntekt. Allerede i 2017 hadde i alt 11,2 prosent av befolkningen lav inntekt, mot 10,8 prosent i 2014 og 9,6% i 2011. Andelene med lavinntekt har økt spesielt mye blant personer med nedsatt arbeidsevne, enslige forsørgere, par med barn under 18 år og uføretrygdde. Lavinntektsgrensen er satt rundt cirka 50% av gjennomsnittlig inntekt og varierer fra 160.000 kr for enslige til 600.000 kr for en familie med 2 foreldre og 4 barn. Om vi tar utgangspunkt i innbyggertall på 5,3 millioner mennesker, utgjør dette 600 000 individer, som da betegnes som fattig i Norge.

Buudir har ved flere anledninger hatt slike annonser i avisene: "Tilskudd inkludering av barn i lavinntektsfamilier". Her viser man indirekte til at vi har store ulikheter i samfunnet vårt. På Facebook og Finn.no i juletider er det et hundretalls annonser om familier som trenger økonomisk hjelp i jula.

I de sistnevnte tilfellene kommer enkeltpersoner inn fra sidelinja og bidrar med det de har mulighet til. De hjelpemidlene som allerede er skreddersydd slike familier som matbanken, strekker ikke lengre til.

Vi ser at flere og flere har havnet inn i kategorien fattig de siste årene. Dette er ikke noe velferdsstaten Norge kan slå seg til ro med. Fattigdom er et sosialt problem som trenger at vi handler, og legger mer til rette for å søke hjelp. Er dette noe vi skal sitte å se på at skjer, eller skal vi ta grep. Vi må ikke glemme slagordet; "alle skal med", det må også gjelde de som betegnes som fattige i Norge.

Vi foreslår at Arbeiderpartiet kommer med konkrete tiltak mot generell fattigdom i sitt program 2021. Her er tiltakene som vi mener bør gjøres:

- barnetrygd
- gratis barnehage (behovsprøvd)

- gratis SFO (behovsprøvd)
- flere gratis eller subsidierte (behovsprøvd) fritidstilbud
- reversere alle de sosiale kutt som ble gjort i det siste årene av nåværende regjeringen
- forenkle ytterligere søknadsprosess for frivillige organisasjoner, da særlig når det gjelder det å søke midler
- reversere finansieringsordning for Frivillighetsentralene

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes programkomiteen.

SAK 16

FRA: Kvæfjord Arbeiderparti

KUTT SOM RAMMER BARN

I den senere tid er det kommet fram tall som viser at regjeringen har spart det dobbelte av hva de beregnet på kutt i barnetillegget til uføre. Dette ifølge beregninger gjort av finansdepartementet. Dette rammer mange barnefamilier hardt, og sammen med andre kutt gjennom AAP, lånekassen, dagpenger og økte strømpriser, så ser vi at barn som lever i lavinntektsfamilier blir stadig flere. I 2015 viste tall at det var nesten 100 000 barn, og det er altfor mange. Dette tallet vil ikke bli mindre når vi vet at det nå kommer nye kutt som for eksempel redusert støtte til tannregulering og briller til barn.

I oppvekstrapporten fra BUFDIR (2017), kommer det fram at barn og unge som lever under vanskelige oppvekstvilkår, ikke nødvendigvis får et vanskelig voksenliv, men at sannsynligheten for å havne i en marginalisert posisjon er klart høyere hvis familien barnet vokser opp i sliter med økonomi eller mangel på ressurser.

De nyeste barnefattigdomstallene viser hvor kompleks situasjonen til barnefamiliene er. Av de 160 000 barna med enslige forsørgerne i Norge, opplevde vel 36 000 av barna lav inntekt i 2015. Barn av enslige forsørgere utgjorde nær 40 prosent av alle barn i lavinntektshusholdninger.

Flere unge voksne har i den senere tid stått fram og snakket om hvordan det er å vokse opp i en lavinntektsfamilie. Deres beskrivelse av å føle seg annerledes og utenfor er vanskelig å ta inn over seg. Flere politikere burde ta seg tid til å snakke med familier som har det vanskelig økonomisk. Her burde det være mulig å ta felles grep for å få rettet på den store og uverdige forskjellsbehandlingen som mange barnefamilier utsettes for.

Oppvekstrapporten 2017 beskriver at det å håndtere de underliggende årsakene til lav velferd blant barn også er kostnadseffektivt, og at hvis vi ikke gjør det, vil vi trenge dyre tiltak for hver generasjon. Kan dette være en av årsakene til at vi i dag ser at en høyere andel av unge voksne blir uføre?

Troms Arbeiderparti mener at det er i samfunnets interesse at denne utviklingen snarest blir snudd slik at alle barn kan få de samme mulighetene i samfunnet. Foreldrenes økonomi avhenger ofte av politiske beslutninger som blir fattet av Storting og regjering. Kommunene må også settes økonomisk i stand til å ta sin del av denne viktige oppgaven. Glem ikke at en god oppvekst for den enkelte varer i generasjoner. Dette har Arbeiderpartiet forstått, men hva med de som sitter med regjeringsmakten i dag?

Styrets forslag til vedtak:

Intensjonen støttes. Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 17

FRA: Sørreisa Arbeiderparti

STATEN MÅ TA OVER NØDNETTET

Nødnett ble etablert og satt i drift i 2013 i Norge og var ferdig utbygd i 2015, da ble de siste områdene tilknyttet. Nødnettets inntog har styrket beredskapen og muligheten til samhandling mellom nødetatene på en meget god måte, og har vært og er et meget godt hjelpemiddel når uønskede hendelser oppstår, og liv, helse og miljø står på spill. Men nødnett har også ført med seg noen økonomiske utfordringer spesielt for de kommunale brannvesen.

Når nødnett kom ble alle Norges brannvesen pålagt å ta dette i bruk, og det var også satt opp krav og føringer på antall radiosendere hvert enkelt brannvesen skulle ha. Men alt har sin pris, alle kommuner betaler store summer til staten for driften av nødnett, i tillegg kommer verktøyet som 110 sentralene har i forhold til nødnettsentralene. Ingen andre nødetater må bære disse kostnadene selv, hvorfor belastes da de kommunale brannvesen.

Sørreisa Arbeiderpartiet foreslår at staten overtar alle kostnadene ved nødnett.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 18

FRA: Sørreisa Arbeiderparti

110-SENTRALER MÅ BLI STATLIG FINANSIERT

Arbeiderpartiet må jobbe for at 110 sentralene i Norge skal finansieres av staten, på lik linje som de andre nødetatene. Politiet med sin 112 sentralen er i dag staten sitt ansvar og helseforetakene med sin 113 sentral, mottar statlige overføringer.

Gjennom lov og forskrift, pålegger staten i dag alle kommuner/brannvesen å være tilsluttet en nødalarmeringssentral og bære kostnadene i forhold til drift og bemanning av sentralen.

For kommunene i Troms utgjør dette en kostnad på 87 kroner pr. innbygger, dette er midler kommunene kunne benyttet til å styrke beredskapen i form av kursing, øvelser og utstyr, som i dag er på det minimale.

Sørreisa Arbeiderparti foreslår at staten overtar kostnadene ved landets 110 nødalarmeringssentraler.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 19

FRA: Senja Arbeiderparti

LUFTAMBULANSETJENESTEN

Etter 1/7 2019 ble det gjennom anbud for luftambulansetjenesten i Nord Norge gjort endringer. Babcock kom inn som aktør etter Lufttransport, som hadde hatt tjenesten siden oppstarten i landsdelen.

Det viser seg i ettertid at dette ikke fungerer etter intensjonen, slik at luftambulanseberedskapen mer eller mindre er satt ut av funksjon. Situasjon er blitt alarmerende og kritisk for sikkerheten for den nordnorske befolkning.

Senja arbeiderparti anmoder derfor at regjeringen umiddelbart setter inn tiltak og eventuelt gjøre endringer slik at Luftambulanseberedskapen i Nord Norge blir ivaretatt på en sikker måte.

Arbeiderpartiets leder Jonas Gahr Støre, har referert til krisen som er oppstått og erklært at dersom arbeiderpartiet får regjeringsmakt etter valget i 2021, så skal luftambulansetjenesten bli et statlig foretak.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende luftambulansetjenesten.

SAK 20

FRA: Tromsø Arbeiderparti

HELHETLIG TENKING I HELSEØKONOMIEN

Stadig flere og mer komplekse oppgaver innen helse og omsorg blir kommunale. Både samhandlingsreformen og kommunereformen har de siste årene overført oppgaver og ansvar fra stat til kommune. Ny nasjonal helse- og sykehusplan som ble presentert 22. november 2019 kommer med nye utfordringer.

Helsefelleskap mellom sykehus og kommune, samt flere tjenester, skal flyttes nærmere pasienten. Teknologiske verktøy vil være viktig for å få dette til - uten at det så langt har fulgt tilstrekkelig med midler med.

I Helse Nords regionale utviklingsplan frem mot 2030 er det lagt opp til en utvidet overføring av pasienter til vertskommunene. Innsparinger i helseforetakenes økonomi øker ytterligere problemene med å ivareta gode pasientforløp. Gjennom ny organisasjonsmodell fikk UNN Tromsø et kraftig millionkutt fra og med 2019.

Samtidig ser vi at økte utfordringer innen psykisk helsevern skjer samtidig med nedbygging av statlig ansvar. Flere krevende pasienter vil bety at kommunene ikke har andre muligheter enn å gå ned i kvalitet i tjenestene som ytes. Dette er uholdbart fra både et pasient- og pårørendeperspektiv – og fra et politisk synspunkt.

Det er ikke satt av statlige midler til kommunene for å gjennomføre disse nye omfattende og svært kostnadskrevende oppgavene. Tromsø kommune står hver eneste dag i den vanskelige avveiningen mellom økonomisk ansvarlighet og helsefaglig forsvarlighet. Dette vet vi også gjelder andre kommuner - både bykommuner og landkommuner. De store utfordringene innen helse og omsorg fører også til at kommunene står i fare for å måtte kutte i rammene for sårbare tjenester til skole, barnehage og barnevern.

Regjeringens kommuneopplegg for 2020 gir ingen reell vekst i kommunenes muligheter til å løfte sine forpliktelser. Særlig gjelder dette kommuner i distriktene og spesielt i Nord-Norge, hvor også befolkningsnedgangen gjør seg gjeldende.

Forslag til vedtak:

- *Troms Arbeiderparti mener det er avgjørende viktig at man i langt sterkere grad makter å se kommuneøkonomien og helseforetakenes rammer i sammenheng og vil sterkt anmode om at de totale statlige bevilgningene til helse og omsorg styrkes betydelig, herunder styrking av kommuneøkonomien.*

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 21

FRA: Ibestad Arbeiderparti

EN ANSVARLIG OG SOLIDARISK RUSREFORM

Troms Arbeiderparti mener at rusavhengighet skal møtes med forsvarlig helsehjelp og sosiale tjenester, ikke bøter og straffeforfølgning. I tillegg trengs det ytterligere målrettet innsats for å forhindre overdoser og overdosedødsfall. Rusavhengiges helse- og livssituasjon er en indikator på hvor godt velferdsstaten lykkes.

Forslaget til rusreform «Fra straff til hjelp» som ble lagt fram i desember 2019, kan bidra til bedre liv for rusavhengige med et hjelpebehov. Denne gruppa trenger behandling, ikke bøter. Men å anse all bruk av illegale rusmidler som utelukkende et helseproblem, er en uheldig forenkling. Bruk av narkotika gir også en rekke sosiale konsekvenser i form av dårligere jobb- og skoleprestasjoner, og økt bruk i befolkningen vil også styrke kriminelle miljøer. En stor andel av dem som bruker narkotika har ikke behov for helsehjelp. Dess høyere narkotikabruken er i samfunnet, dess større blir de negative konsekvensene. Derfor er det et mål å holde narkotikabruken samfunnet lav, for å hindre at flere får problemer. Da er det viktig å sørge for redusert etterspørsel etter narkotika.

Det er stor variasjon i hvilken modell land som har avkriminalisert narkotika har valgt, og hvilke administrative reaksjoner som er tilgjengelige. Erfaringene er også sammensatte. Noen steder har slik lovendring hatt liten betydning for bruk, andre steder har debutalderen for bruk gått ned og bruken økt. Men ingen av landene har en modell som kan sammenlignes med den som er foreslått i Norge.

Norge har i europeisk målestokk lav narkotikabruk blant ungdom. Troms Ap ønsker at det skal fortsette slik, og er derfor opptatt av at narkotika fortsatt skal være forbudt. Forbudet har en forebyggende funksjon, og gir et tydelig signal om at narkotikabruk er og skadelig for helse og samfunn. Skal forbudet ha den forebyggende effekten, må lovbrudd møtes med en reaksjon.

Ungdom som er i starten av en ruskarriere må få en større grad av oppfølging enn det utvalget legger opp til. Ressursene må settes inn særlig der ungdommen ikke har et støttende sosialt nettverk eller familie som kan hjelpe til i veien ut av rusbruken. Unge over 18 og voksne må møtes med tilbud om helsehjelp når det er behov for det. Forslaget som er fremmet, innebærer at en 18-åring som ikke ønsker å møte kommunens rådgivningstjeneste om narkotikabruken sin, i praksis ikke møter noen reaksjon utover at narkotikaen blir beslaglagt av politiet.

Troms Ap ønsker økt satsing på helserettede reaksjoner i form av helsehjelp, oppfølgingsamtaler og pålagte helse- og sosialfaglige oppfølgingsprogrammer. Dette bør inngå i rusreformen. Dersom det ikke er behov for behandling eller oppfølgingsløpet som tilbys, ikke tas imot eller følges opp, må lovbruddet møtes med annen reaksjon. Dette kan være et inntektsbasert allmennpreventivt gebyr, slik vi har i veitrafikken.

Troms Ap ønsker en rusreform som gir mer helsehjelp og økt innsats for å hindre økte helseproblemer på grunn av rusmiddelbruk. Personer med en rusavhengighet må få hjelp til å komme seg ut av en vanskelig livssituasjon. Unge som er på vei ut i en uheldig løpebane må få hjelp til å få livet inn i rett spor og barn og unge må skjermes mot narkotika.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

Kapittel 5: UTDANNING / SKOLE / ARBEIDSLIV

SAK 22

FRA: Skjervøy Arbeiderparti

POLITISK FRAVÆR I SKOLEN

At ungdom engasjerer seg i utviklingen av lokalsamfunn er svært viktig, og skaper bolyst og tilhørighet til eget hjemsted. Barn og unge under 18 år har ikke stemmerett, og organ som ungdomsråd og barnas- og unges kommunestyre er viktige for å ivareta deres stemme. Ungdomsrådene påpeker at fraværsreglementet gjør at flere unge vegrer seg for å engasjere seg politisk, på grunn av strenge og rigide regler. Ungdomsrådet har blant annet foreslått at en løsning kan være å godkjenne politisk praksis som en del av samfunnsfag. Det bør jobbes med problemstillingen, og se på hvilke tiltak man kan gjøre for at flere unge skal ta på seg politiske verv.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 23

FRA: Sørreisa Arbeiderparti

NORGES BRANNSKOLE PÅ FJELLDAL MÅ STYRKES

Norges brannskole som ligger på Fjelldal i Tjeldsund kommune, er Norges eneste brannskole. Skolen ble grunnlagt i Oslo i 1942, men flyttet til Fjelldal i 1993.

Behov for oppgradering.

Det har det over mange år vært signalisert at skolen har behov for oppgradering, både i form av større øvingsfelt og mere tilrettelagte klasserom, men også bedre bo fasiliteter. Flere politiske partier har under valgkampene besøkt skolen og sett nødvendigheten av oppgradering, men nødvendige bevilgninger over statsbudsjettet har uteblitt.

Beliggenhet

Ett annet tema som lurer i kulissene er plasseringen til skolen.

Sterke krefter mener at skolen ikke bør ligge i Nord-Norge, og det jobbes derfor i kulissene med å få flyttet den til det Sentrale Østlandet igjen.

Sørreisa Arbeiderparti oppfordrer Arbeiderparti om å jobbe aktivt for å styrke Norges brannskole og sørge for at nødvendige økonomiske rammer blir bevilget. I tillegg til å være pådriver for at skolens plassering fortsatt blir ved Fjelldal i Tjeldsund kommune.

Styrets forslag til vedtak:

Støttes.

Kapittel 6: FORSVARET

SAK 24

FRA: Kommunepartiene i Midt-Troms; Senja, Sørreisa, Dyrøy, Salangen, Målselv og Bardu

FORSVARET MÅ STYRKES – SPESIELT I NORD

Arbeiderpartiet i Troms ser det som maktpåliggende å forsterke den nasjonale forsvarsevnen, spesielt i nord. Større tilstedeværelse av norske styrker i Troms og Finnmark er nødvendig for å etablere en tillitsskapende, krigsforebyggende terskel. Framfor alt må Hæren styrkes, med større volum og nytt materiell. Et spesialisert kystforsvar må også utvikles.

Årsmøtet i Troms Arbeiderparti forventer en markant styrking av Forsvaret som følge av den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, som Stortinget skal vedta før sommeren. Forpliktelsen overfor NATO om å bruke to prosent av brutto nasjonalprodukt til forsvarsformål er viktig for å utvikle den nødvendige forsvarsevnen. Viktigst er likevel den

faktiske militære evnen, opp mot reelle behov. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon, med tiltagende spenning i Nordområdene, gjør det helt nødvendig med en vesentlig styrking av Forsvaret.

Balansert forsvarsevne

Forsvaret må være balansert, og kunne løse oppgaver i alle domener. Dagens ubalanse må snarest rettes opp, først og fremst gjennom en styrking av Hæren.

For lengst vedtatt, kritisk modernisering av stridsvognene er flere ganger blitt skjøvet på, og leveranser av nye, moderne vogner må senest være i gang fra 2022.

Forsvarssjefen har anbefalt en betydelig styrking av Hæren, i tråd med de forpliktelser Norge har påtatt seg overfor våre NATO-allierte. Til dette hører en brigade med fire manøverbataljoner. Én av disse er 2. bataljon, som må videreføres – og forsterkes. Den kan ikke avvikles, slik regjeringa har fått et flertall på Stortinget med seg på å vedta.

Troverdig terskel

Forsvaret må være tungt til stede i Nordområdene, i alle domener. Etableringen av Finnmark landforsvar er et viktig skritt for å etablere en troverdig krigsforebyggende terskel lengst nord. Tydelig tilstedeværelse av nasjonale styrker – på land, på sjøen og i lufta – er avgjørende for å bygge tillit til Russland. Ved selv å ha militær kontroll i nord, minsker behovet for allierte styrker, og faren for økt spenning i Nordområdene.

Fortsatt styrking av den nasjonale forsvarsevnen i nord, i Troms og Finnmark og i Ofoten, må derfor prioriteres høyt i den videre oppbygging av Forsvaret.

Styrket kystforsvar

Norge er en kyststat, og kysten i Nord-Norge er særlig sårbar for militære anslag, enten med regulære eller irregulære styrker, inklusive såkalt hybrid krigføring.

Kystforsvaret er de senere år svekket, senest ved nedlegging av Sjøheimevernet og avvikling av Kystradarkjeden. Troms Arbeiderparti forutsetter at Stortingets klare føring fra 2016, om at Kystjegerkommandoen på Trondenes skal videreføres for å løse sine nåværende oppgaver blir lagt til grunn også de kommende år. KJK bør forsterkes.

Forsterket mobilitet

Stortingsflertallets uforsvarlige reduksjon av nasjonal forsvarsevne, gjennom å frata Hæren dens nødvendige, dedikerte helikopterkapasitet, må snarest gjenopprettes.

Troms Arbeiderparti ser det som helt nødvendig, på kort sikt, at flere helikoptre tilbakeføres til Bardufoss, for å opprettholde nødvendig beredskap og operativ evne. Hærens reaksjonsevne forutsetter økt mobilitet. Det forutsetter dedikert, integrert helikopterkapasitet. Forsvarssjefens anbefaling om anskaffelse av nye, militære helikoptre må derfor snarest iverksettes.

Forsterkende industri

Regjeringa har utvidet bruken av sivile aktører, som har overtatt flere oppgaver i Forsvaret. Troms Arbeiderparti ser verdien av tettere samarbeid mellom Forsvaret og industrien, men ser også faren for at bortsetting går for langt. Eksempelet med renholdstjenester er i så måte

illustrerende, men relativt uskyldig, sammenlignet med langt mer forsvarskritiske tjenester. Ytterligere privatisering av tjenester er derfor ikke aktuell politikk for Arbeiderpartiet.

Troms Arbeiderparti ser det derimot som vesentlig at mer forsvarsrelatert næringsvirksomhet etableres i regionen, i kjerneområdet for norsk og alliert fellesoperativ militær aktivitet i Arktis. Forsvarspolitikken må derfor i langt større grad ta inn over seg den sammensatte verdien av næringsetableringer i nord. Den nye langtidsplanen må derfor, også gjennom klare føringer for gjenkjøp ved framtidige materiellanskaffelser, bidra til forsvarsindustriell utvikling i nord.

Utviklingen av næringsliv i nord gjennom økte leveranser til forsvaret fra lokale leverandørsammenslutninger må ses i sammenheng med totalforsvarsperspektivet. Det vil styrke bosetting, beredskap, og samarbeidet mellom lokalt og regionalt næringsliv til det beste for alle.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende forsvar.

SAK 25

FRA: Tromsø Arbeiderparti

STYRKING AV FORSVARET I NORD

Nord-Norge spiller en stadig viktigere rolle i både et geopolitisk og militært perspektiv, som grensenasjon mot Russland - en av verdens stormakter. Landsdelen har lange tradisjoner som vertskap for alle forsvarsgrenene, både landmakt, sjøforsvar og luftvåpen. På denne bakgrunn mener vi at større deler av Forsvarets virksomhet til bør flyttes nordover, med særlig vekt på sjøforsvaret og landmakten.

Et sterkt, stabilt og forutsigbart forsvar i nord vil gjøre det enklere å fortsette vår linje med dialog og folk-til-folk samarbeid med vår nabo i øst. Som forsvarsfylke må vi videreutvikle og styrke samarbeidet mellom det militære og sivilsamfunnene i nord.

Det vil være behov for en strategi for å utvikle samarbeidet mellom Forsvaret og landsdelens næringsliv, og vi må styrke innsatsen for medflyttere i Forsvaret med tanke på at flere av de ansatte vil ønske å bo i landsdelen

Forslag til vedtak:

- *Troms AP vil jobbe for at en større del av Forsvaret flyttes nordover og at forsvarsbudsjettet får en årlig opptrapping, for å oppfylle kravet om 2 prosent av BNP innen 2024.*

- *Det må utarbeides næringsstrategier knyttet til Forsvaret tilstedeværelse i nord, både for å styrke lokal verdiskaping og med tanke på å finne gode løsninger for medflyttere og familier, slik at det kan bli flere fastboende forsvarsansatte i regionen.*

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende forsvar.

Kapittel 7: KOMMUNE

SAK 26

FRA: Kvæfjord Arbeiderparti

STOPP RASERINGEN AV FRIVILLIGSENTRALENE I SMÅ OG MELLOMSTORE KOMMUNER

I statsbudsjettet for 2017 vedtok stortingsflertallet, etter forslag fra regjeringen, at det statlige tilskuddet til Frivilligsentraler i løpet av en overgangsperiode skal innlemmes i kommunenes inntektssystem. Dette betyr i praksis at fra og med 2021 får kommunene under 12000 innbyggere tilskudd til dette ut fra innbyggertall og uten andre hensyn. Konsekvensen er drastiske kutt i tilskuddene til det frivillige arbeidet i kommuner under 12000 innbyggere.

Dersom ikke dette rettes opp i løpet av 2020 vil det føre til en massiv nedlegging av Frivilligsentralene i små og mellomstore kommuner. Denne kommunetypen har ikke den samme lette tilgangen på alle tjenester slik det er i store kommuner.

Derfor er Frivilligsentralene så overmåte viktig for distriktskommunene over hele landet. Samtidig ser vi at flere og flere oppgaver pålegges kommunene samtidig som økonomien til denne kommunetypen kuttes år for år.

I Stortinget har Arbeiderpartiet og resten av opposisjonen ved flere høver forsøkt å reversere dette feilgrepet på grunn av de konsekvensene som er påvist, men regjeringspartiene står fast ved det de tidligere har bestemt. Dette er altså utvilsomt en villet nedbygging fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti.

Det som nå er i ferd med å skje med Frivilligsentralene i små og mellomstore kommuner føyer seg godt inn i rekken av sentraliseringstiltak som den sittende regjeringen står for. Årsmøtet i Troms Arbeiderparti ser meget alvorlig på det som nå er i ferd med å skje med Frivilligsentralene i små og mellomstore kommuner. Tilskuddene til Frivilligsentralene er en god investering for å utløse det mangedobbelte i lokal frivillig innsats fra folk i alle aldersgrupper.

Styrets forslag til vedtak:

Støttes.

Oversendes kommunal og forvaltningsfraksjon samt media.

SAK 27

FRA: Kommunepartiene i Midt-Troms; Senja, Sørreisa, Dyrøy, Salangen, Målselv og Bardu

VELFERDSSAMFUNNET – KOMMUNENES SITUASJON

Velferdssamfunnet, med like muligheter for alle, og med gode offentlige tjenester til alle, er i fare dersom ikke Kommunenes situasjon bedres.

Kommunenes og helsevesenets tjenestemuligheter er forverret.

Den sittende borgerlige blå-blå regjeringa har presset samfunnet i en retning som ikke er i tråd med våre sosialdemokratiske verdier. Fra vårt ståsted i Distrikts-Norge, med lav befolkningstetthet og med enten stabilt folketall eller noe nedadgående folketall er svært synlig. I alle budsjetter har det vært lagt inn et betydelig element av effektivisering. Samtidig ligger sentralisering og stordrift under som en tvang. Dette er godt tydeliggjort ved reduksjoner i overføringer til kommuner som har valgt å ikke inngå i nye storkommuner. Tilrettelegging for konkurranseutsetting og privat tjenesteyting på alle områder er også svært tydelig i denne regjeringens argumentasjon.

Vi ønsker et varmere samfunn. Enkeltmenneskene skal bli sett og bli ivaretatt, med like muligheter for alle. Vi ønsker et demokratisk samfunn med kommunene som sentral tjenesteyter, og med et godt samarbeid med frivillige organisasjoner. Også de som bor i de delene av landet med lav befolkningstetthet, skal føle seg innlemmet i fellesskapet. Også de som bor i områder med nedgang i folketallet skal føle seg innlemmet i det store solidariske fellesskapet mellom by og distrikt. De skal kunne få gode oppvekstmuligheter, og de nødvendige velferds- og helsetjenester på lik linje med den tettere befolkede delen av landet.

Kommunenes muligheter til gode tjenester må gjenreises. Arbeiderpartiet må gjenreise troen på lokal demokratisk styring. Arbeiderpartiet må gjenreise en kommuneøkonomi som gir kommunesektoren muligheter til å være den sentrale tjenesteyteren til alle i samfunnet. Arbeiderpartiet må gjenreise synligheten av at alle deler av landet inngår i et viktig fellesskap.

Kommunene må ikke bli presset til å inngå i nye konstellasjoner som i areal blir meget store og uoversiktlige. De største kostnadsdrivende faktorene, geografi og avstand, blir ikke eliminert ved slike tvangstiltak.

Arbeiderpartiet må synliggjøre at vi står for en annen løsning enn et konkurranseutsatt samfunn med stor grad av finansiering ved private midler eller privat forsikring.

Sykehusene og andre tjenesteleverandører på spesialistnivå skal være offentlige institusjoner, og være bærebjelken i helsevesenet. Vi ser under den sittende regjering en stadig tilrettelegging for privat drift og konkurranseutsetting av alle typer tjenesteleveranser. Dette er tydelig borgerlig politikk, tilrettelagt for den pengesterke delen av befolkningen, og tilrettelagt for private investorer. Samtidig ser vi den borgerlige regjeringens stadige trykk på effektivisering i helseforetakene. Budsjettene er så stramme at helseforetakene ikke får fulgt med den forventede investering i nytt teknologisk utstyr,

Finansiering av driften er også slik at det ikke gir den nødvendige muligheten til å rydde vekk voksende ventelister. Dette er i sum et insitamement til at stadig flere ser seg nødt til å søke private tjenester i private sykehus. Denne utviklingen må vi snu, det er det offentlige sykehuset som skal være den solide bærebjelken i samfunnet.

Styrets forslag til vedtak:

Støttes. Sendes media.

SAK 28

FRA: Kommunepartiene i Midt-Troms; Senja, Sørreisa, Dyrøy, Salangen, Målselv og Bardu

GJENREIS DEN SOSIALE BOLIGBYGGINGEN!

Mange distriktskommuner opplever at det bygges få eller ingen nye private boliger. Årsaken er at innbyggerne ikke får lån/finansiering i sin bank på bakgrunn av bostedsadresse. I distriktet og i kommuner med nedadgående innbyggertall vurderes markedsverdien av nye boliger så lav, at banker mener de ikke får sikkerhet for sine lån. I praksis er det private banker som avgjør hvor innbyggerne får bygge.

For kommunene – og ikke minst – innbyggerne er dette en fortvilende situasjon, da finansieringsinstitusjonens vurderinger gjøres helt uavhengig av om innbyggerne har for eksempel fast jobb og god inntekt slik at de kan betjene sine forpliktelser. Postnummeret avgjør søknaden om finansiering.

For kommunene i slike områder bidrar dette til at man er lite attraktiv i kampen om kompetanse og nye innbyggere. Kommunene får en stadig eldre boligmasse og mister tilgang på innbyggere i visse aldersgrupper.

I mange distriktskommuner finnes heller ikke private aktører som tar initiativ til å gå i gang med boligprosjekter, verken utbyggere, entreprenører eller boligbyggelag. Kommunen får derfor en mye mer sentral rolle som pådriver for utbygging av boliger, sammen med det private initiativ fra enkeltvise innbyggere.

Befolkningstallet i distriktskommunene går ned, også i mer tettbygde nordnorske strøk og byer. Situasjonen er godt kjent og beskrevet. Vi taper kampen om de unge menneskene og deres kompetanse. Situasjonen står i sterk kontrast til ambisjonene om å være til stede og høste de stedbundne ressursene i nord.

Hvis man mener noe med «ny nordområdepolitikk», og dette gjelder mer enn byene i nord, trenger vi helt konkrete, nye politiske virkemidler. For sentraliserings- og markedskreftene jobber uten stans *mot* de kommunene som allerede strever med denne utfordringa, det lar seg ikke snu uten sterk vilje og ny politikk.

Kommunepartiene i Midt-Troms mener Husbankens retningslinjer for utlån må endres slik at flere som ønsker å bygge egen primærbolig i kommunen der de bor, får finansiering i Husbanken, enten i sin helhet eller som toppån (den andelen privat bank ikke finansierer). Dette må anses som et distriktpolitisk virkemiddel for økt bosetting og styrking av kompetanse.

Husbanken må kunne støtte også voksne mennesker som vil bygge bolig de skal bo i selv, ikke bare ungdom eller førstegangsetablerere, det kan være mange gode årsaker til at innbyggere har behov for å skifte bolig.

Husbankens kriterier for hvem som kan få startlån i dag, er for snevre. Mange flere er «vanskeligstilt» på boligmarkedet i dag enn de som faller inn under dagens kriterier. Faktisk gjelder det alle med feil postnummer.

Styrets forslag til vedtak:

Støttes. Oversendes media.

FRA: Tromsø Arbeiderparti

STERKERE STATLIG INNSATS I BYVEKSTAVTALENE

Både store og mellomstore byer har krevende oppgaver med å bygge god og velfungerende infrastruktur, med vekt på miljøvennlige løsninger for kollektiv transport, tilrettelegging for gående og syklende, trygge skoleveier og god veistruktur.

For Tromsø er utfordringen å både kunne ha gode transportløsninger for byens sentrum og samtidig at alle som pendler fra distriktet og inn til byen skal kunne ha god og trygg framkommelighet.

Arbeiderpartiet foreslo i Stortinget i 2015 at statens innsats i de største byvekstpakkene skulle øke fra 50 til 70 prosent. Tromsø Arbeiderparti mener dette må gjelde alle byene som får byvekstpakker og ikke bare de som opprinnelig lå i forslaget. Dette vil være et viktig bidrag til å skape miljøvennlige trafikkløsninger for Tromsø og andre byer som har søkt om slike pakker.

Forslag til vedtak:

- *Troms Arbeiderparti mener den statlige innsatsen i byvekstpakkene må økes fra 50 til 70 prosent for alle byer som søker og får midler til slike pakker.*

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende byvekst.

Kapittel 8: DIVERSE

SAK 30

FRA: Senja Arbeiderparti

TINGRETTEENES VIKTIGHET I DISTRIKTENE OG I NORD

Senja Arbeiderparti viser til St. Meld. nr.23 (2000-2001)

«Førsteinstansdomstolene i fremtiden» punkt 8.4:

«Departementet vil presisere at domstolenes viktigste oppgave er å fylle de krav og oppgaver samfunnet har lagt til en domstol. Domstolene skal primært betjene brukerne, de skal være tilgjengelige og holde høy faglig kvalitet.»

Senja Arbeiderparti registrerer Domstolkommisjonens første delrapport av 01.10.2019, som tar for seg forslag om domstolens struktur.

Domstolkommisjonens sammensetning

Senja Arbeiderparti registrerer at det har vært anført til støtte for kommisjonens rapport, at kommisjonen er bredt sammensatt.

En kommisjon som består av 16 medlemmer vil nødvendigvis måtte være bredt sammensatt og kommisjonens medlemmer er utvilsomt personer med bred faglig kompetanse.

Det fremstår som svært uheldig at kommisjonen dessverre ble veldig skjevt sammensatt. I forbindelse med etableringen av Domstolkommisjonen ble de små domstolene bedt om å fremme forslag på medlemmer til kommisjonen. Det ble sendt inn 39 forslag fra de små tingrettene/jordskifterettene. **Ikke et eneste** av de 39 forslagene ble det tatt hensyn til ved sammensetningen av kommisjonen, og blant kommisjonens medlemmer er det således ikke en eneste representant fra de tingrettene eller jordskifterettene som nå står i fare for å bli nedlagt. For Senja Arbeiderparti er dette særdeles bekymringsfullt.

Senja Arbeiderparti har følgende innspill og forslag til Årsmøtet i Troms Arbeiderparti i saken;

Historien i Troms

Senja tingrett er den eldste domstolen i Troms og ble opprettet ved forordning av 31. juli 1591. Først 325 år senere, ble Trondenes sorenskriverembete etablert. Dette skjedde ved at Senja sorenskriveri den 6. oktober 1916 ble delt opp i Senja sorenskriverembete og Trondenes sorenskriverembete.

En hensiktsmessig størrelse på en domstol i første instans

Som et eksempel er Senja tingrett er pr 31.08.19 den nest største domstolen i Troms med sine ni ansatte, fordelt på fire dommerårsverk og fem saksbehandlere.

I den forbindelse vises det til St. Meld. Nr, 23 «Førsteinstansdomstolene i fremtiden»; punkt 8.4.4 der det fremgår følgende om hva som er en ideell størrelse på en domstol i første instans:

«Etter departementets syn vil domstoler med minst fire årsverk ha den størrelse som på best måte tar høyde for fremtidige krav til domstolene. På samme tid sikres et tilstrekkelig stort faglig miljø, sårbarheten reduseres og de øvrige administrative hensyn til domstolens størrelse ivaretas. Domstoler med fire dommerårsverk gir videre en hensiktsmessig fordeling mellom embetsdommere og dommerfullmektiger.»

Senja tingrett med sine fire dommerårsverk og fem saksbehandler fremstår således som en idealdomstol og helt i tråd med de krav som fremkommer av St. Meld. Nr. 23.

Når man skal ta stilling til endringer i strukturer, må det naturlige utgangspunktet være at domstolene er til for folket.

Uten denne forankringen, vil domstolene fort kunne miste sin legitimitet som konfliktløsningsorgan.

Reisetid

I Nord-Norge har vi utfordringer i tilknytning til reisetid og reiseavstand, som nok fremstår som ganske fremmed for domstolene i de sørøstlige deler av landet.

For eksempel, er det ved Senja tingrett allerede i dag spesielle utfordringer i tilknytning til avvikling av saker i vinterhalvåret.

Som følge av uvær om vinteren er det ikke uvanlig at veiene på yttersiden av Senja og andre distrikter i nord, er stengt på grunn av rasfare. Dette medfører at værmeldingen er en sentral faktor under saksforberedelsen og tilpassninger. Dersom det melder dårlig vær vil man måtte dra inn meddommere og vitner til Finnsnes allerede dagen før hovedforhandlingen, for deretter å la dem overnatte på hotell til neste dag. Dette medfører at man allerede i dag langt overstiger de estimater om forsvarlig reisetid som fremgår av St. Meld nr. 23.

Større samsvar mellom domstolens rettskretser og politidistrikt

Det fremgår av mandatet til Domstolkommisjonen at man også skal foreslå overordnede kriterier for rettskretsinnndeling. Gjennom politireformen er grensene for politidistrikt nå endelig fastsatt.

Det fremstår da som naturlig at man da må se på de allerede etablerte grensene for politidistrikt i forbindelse med fastsettelse av nye rettskretsinnndelinger.

Når det gjelder politireformen, så har man i Troms med Finnsnes politidistrikt og Midt-Troms politidistrikt ligget i forkant. I disse politidistriktene har man foretatt grep som har vært såpass vellykket, at politidistriktene har blitt benyttet som et foregangseksempel på hvordan en vellykket samordning kan skje.

Pr i dag hører kommunene Senja, Dyrøy og Sørreisa inn under Lenvik politidistrikt. Alle disse kommunene ligger allerede i dag innenfor rettskretsen til Senja tingrett.

Under Midt-Troms politidistrikt hører kommunene Målselv og Bardu (Senja tingrett) Balsfjord (Nord Troms tingrett) Salangen og Lavangen (Ofoten tingrett) og lbestad (Trondenes Tingrett). Dette innebærer dermed en oppdeling av rettskretser i Troms, som helt avviker fra hvordan politiet i regionen er geografisk organisert.

Midt Troms politidistrikt må således pr i dag forholde seg til fire ulike domstoler. Når det gjelder hvilke utfordringer dette medfører, kan det vises til redegjørelse av 28.08.19 fra lensmann Andreas Nilsen i Midt-Troms politidistrikt:

«Midt Troms lensmannsdistrikt har pr i dag sitt hovedsete for politisaker på Bardufoss (Målselv kommune) og for sivile gjøremål på Setermoen (Bardu kommune). Begge disse lokalitetene ligger således pr i dag inn under rettskretsen til Senja tingrett. Et konkret forslag vil således kunne være at det foretas en endring av rettskretsen til Senja tingrett, slik at kommunene Balsfjord, Salangen, Lavangen og lbestad blir omfattet av rettskretsen til Senja tingrett.»

Konklusjon

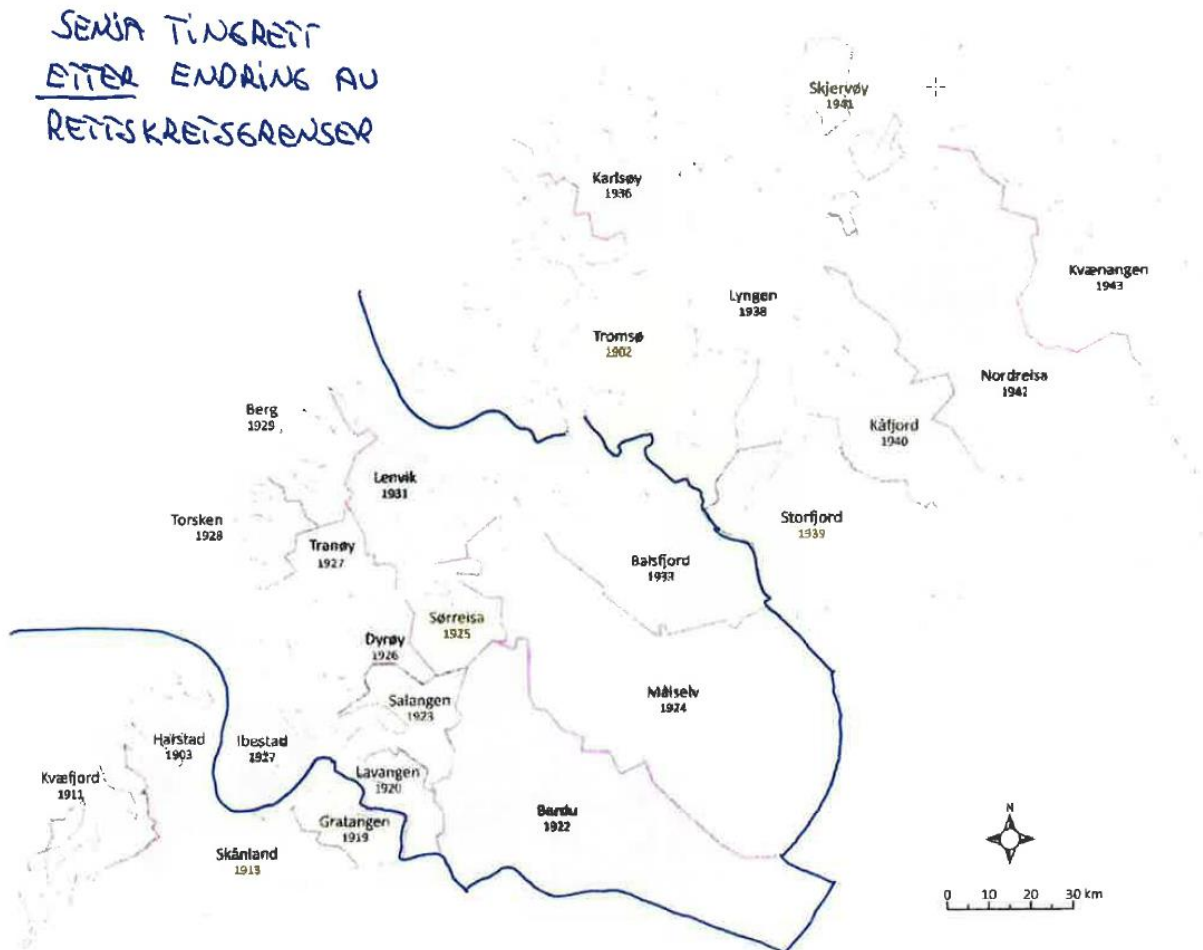
Når man ser momentene vedrørende strukturendring for Tingrettene, er det klart for Senja Arbeiderparti hvor viktig Tingrettene i nord og i distriktene er, og at Senja tingrett er berettiget en videre eksistens som domstol for den aktuelle regionen, og da med rettssted på Finnsnes.

Spørsmålet om struktur og organisering av Tingrettene har vært utredet flere ganger ved skiftende regjeringer, og har hittil medført konklusjoner på at det ikke er anbefalt å legge

ned de domstolene i første instans med motiver som økonomi og effektivisering. De mindre tingrettene leverer ofte over gjennomsnittet til de store tingrettene.

Senja Arbeiderparti mener at å harmonisere rettskrets og politidistrikt, også vil gi økonomiske besparelser på en bedre måte.

Senja Arbeiderparti mener det vil være en god politikk for Troms ved å gjøre dette til sitt forslag fra Troms Arbeiderparti at rettskretsen til Senja tingrett utvides til også å omfatte kommunene; Balsfjord, Salangen, Lavangen og Ibestad.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 31

FRA: Tromsø Arbeiderparti

HÅLOGALAND TEATER (HT) MÅ IKKE SVEKKES

Tromsø Arbeiderparti bekymret over signalene fra regjeringen om at Hålogaland Teater skal ha sin viktigste finansiering over regionens budsjetter, Det vil innebære at staten endrer den nåværende finansieringsnøkkel, der fordelingen er 70 prosent statlig finansiering, mens 30 prosent bevilges over regionale budsjetter. Forslaget fra regjeringen er at det i framtiden skal bli motsatt, uten at det er garantert at det følger tilstrekkelig med statlige midler med.

En stor og viktig kulturinstitusjon som HT trenger en solid statlig medvirkning for å kunne løfte de forpliktelsene teatret har i en region med betydelig geografiske utfordringer. Vi er enig med teatrets eiere i at dersom teatret mister sin statlige majoritetsfinansiering, vil det kunne føre til store regionale forskjeller i teatertilbudet til befolkningen. Det er også fare for at det øvrige kulturtilbudet i det nye nordligste fylket vil bli skadelidende dersom en kulturinstitusjon som HT, med et så stort budsjett, skal bli regionens hovedansvar.

Det er et særskilt poeng at den nye regionen i nord, som grenser mot tre land og dermed har et internasjonalt ansvar, også trenger kulturinstitusjoner som kan løfte et større, nasjonalt ansvar - på linje med kulturinstitusjoner lenger sør i landet.

Forslag til vedtak:

- *Troms Arbeiderparti støtter kravet om at Hålogaland Teater fremdeles skal finansieres med 70 prosent fra staten, med 30 prosent som regionens ansvar.*

Styrets forslag til vedtak:

Støttes.

SAK 32

FRA: Ibestad Arbeiderparti

TILSKUDD OG STØTTE TIL KOMMUNEPARTIENE

Det er store forskjeller i kommunepartiens økonomi. Noen små lokallag har ikke råd til å kjøpe inn t-skjorter til sine frivillige eller handle roser til husbesøk i valgår, mens for andre er ikke økonomi et problem. Det er ingen tvil om at valgkamp, engasjement, skolering og aktivitet i et partilag koster penger.

Det koster penger å være delegat på Årsmøtet, og dersom kommunepartiet ikke har disse pengene, så kan vi heller ikke sende delegater til Årsmøtet eller andre møter hvor vi har beslutningsmakt sammen med de andre kommunepartiene.

Hvem er det dette rammer? Jo, det er de aller minste av oss. De små kommunepartiene. Og hvor befinner disse seg? I distriktene. Vår stemme er også viktig, vår stemmer er kanskje spesielt viktig i det politiske landskapet vi har i dag, men vi må hjelpes i stand til å kunne avgi vår stemme.

Vi mener at Arbeiderpartiets organisasjon vil være tjent med å se på ordninger for de ulike kommunepartiene med tanke på økonomisk støtte, spesielt i valgår. Alternativer kan være et fast støttebeløp i valgår, en fast pengestøtte pr medlem i kommunepartiet, eventuelt en søknadsbasert skjønnsmessig støtteordning for kommunepartiene, spesielt de med svak økonomi.

Forslag til vedtak:

Troms Arbeiderparti ønsker at Arbeiderpartiet utreder en økonomisk tilskuddsordning til kommunepartiene. Dette med mål om å øke aktiviteten og engasjementet i alle kommunepartier, også de med dårligst økonomi.

Styrets forslag til vedtak:

Støttes ikke.

SAK 33

FRA: AUF i Troms

FORBY ATOMVÅPEN

Troms Arbeiderparti er dypt bekymret for den økende risiko verdens atomvåpen utsetter oss for. Verden har mange ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker.

Å fortsette og satse på kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare, og makta over de beslutningene ligger hos statsledere hvor flertallet har et mildest talt anstrengt forhold til demokrati og menneskerettigheter.

Troms Arbeiderparti er positive til den fremforhandlede enigheten om å innføre et globalt atomvåpenforbud med mål om å bli gjeldende internasjonal rett.

Helt siden Einar Gerhardsens tid har AUF vært tydelige i kampen mot atomvåpentrustelsen, og Troms Arbeiderparti er klare til å fortsette arbeidet med gjensidig nedrustning og avskaffelse av verdens atomvåpen.

FN-traktaten som forbyr atomvåpen er et viktig skritt på veien mot en atomvåpenfri verden. AUF mener det er skuffende at Høyre- og Frp-regjeringa har satt Norge på sidelinja i det internasjonale presset for å forby atomvåpen. AUF ønsker å videreføre det arbeidet den rødgrønne regjeringa la grunnlaget for da vi deltok i oppstarten av arbeidet med FN-

traktaten, og AUF ønsker at Norge igjen skal ta en aktiv rolle i atomvåpenspørsmålet i internasjonal politikk.

AUF har som mål at Norge undertegner atomvåpenforbudet, og ønsker med det å bidra til at atomvåpen stigmatiseres som uakseptable våpen. Norge bør tilslutte seg denne internasjonale bevegelsen, slik at vi kan få en fortløpende arbeid med gjensidig og balansert kjernefysisk nedrustning og deretter avskaffe disse våpnene.

Troms Arbeiderparti vil:

- At Norge skal undertegne og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartismøtene.
- At Norge skal ta en lederrolle i det internasjonale arbeidet med global nedrustning og avskaffelse av verdens atomvåpen, og jobbe aktivt for å samle atommaktene til en forpliktende nedrustningsavtale.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 34

FRA: AUF i Troms

BOLIGPOLITIKK FOR HELE LANDET

Retten til en god og trygg bolig er et basisbehov etter menneskerettighetene. Høye boligpriser, manglende boligbygging og nye innstramninger i vilkårene for boliglån gjør at veien til egen bolig blir stadig vanskeligere. Derfor ønsker Arbeiderpartiet å ta lederskap i boligpolitikken og sørge for en sosial boligpolitikk for hele Norge.

Boligmarkedet i Norge har hatt 27 år med prisvekst. Norske husholdningers gjeld har økt med 1500 milliarder kroner siden 2009. Ifølge SSB har den gjennomsnittlige boliggjelden til husholdningene økt med 42% bare fra 2012 til 2018. De høye boligprisene gjør det vanskelig for mange å komme inn på boligmarkedet, samtidig som den høye gjeldsveksten er en utfordring for bærekraften i norsk økonomi.

Høye boligpriser og innstramninger i egenkapitalkravet gjør at selv folk med fast jobb, inntekt og oppsparte midler henvises til leiemarkedet. Leiemarkedet er i dag dominert av private og profittdrevne aktører, majoriteten av utleiere er privatpersoner og mange er

useriøse. Per i dag er bare 4 prosent av utleieboligene ikke-kommersielle og det mangler en profesjonell utleiesektor. Arbeiderpartiet mener at den profesjonelle og ikke-kommersielle utleiesektoren må utvides, og at rettighetene til leietakere må styrkes.

I Norge har vi i dag to boligsektorer. Kommunale boliger er forbeholdt de aller mest vanskeligstilte, mens mange eier sin egen bolig. I tillegg mener Arbeiderpartiet at det må utvikles en tredje boligsektor med flere veier til egen bolig. Leie-til-eie og etablererboliger senker terskelen for å komme inn på boligmarkedet, samtidig som boligkjøper må ta opp mindre lån. Arbeiderpartiet ønsker at leie-til-eie skal bli en viktigere del av boligpolitikken og at alle større kommuner skal ha leie-til-eie som del av sin boligsosiale politikk.

Gjennom særordninger i skattesystemet subsidieres boligeiere direkte med over 55 milliarder kroner i året, mens den offentlige ressursbruken for vanskeligstilte på boligmarkedet er rundt 7 milliarder. For å skape en boligpolitikk for vanlige folk og for hele Norge mener Arbeiderpartiet at de boligpolitiske virkemidlene må vris over mot de som er utenfor boligmarkedet, vanskeligstilte og bostedsløse. Derfor bør rentefradraget for boliglån reduseres og på sikt avvikles.

Arbeiderpartiet mener at:

- Sikre barnefamilier kontinuitet i boforhold i kommunale boliger gjennom for eksempel lengre eller evigvarende leiekontrakter
- At alle kommuner tar i bruk leie-til-eie-modellen som del av den sosiale boligpolitikken
- Innføre rett til leie-til-eie med finansiering gjennom Husbanken for vanskeligstilte på boligmarkedet
- Inngå forpliktende samarbeid mellom kommuner, stat og boligbyggelag med sikte på å ta i bruk leie-til-eie-modellen i flere utbyggingsprosjekter
- Åpne for at beboere i kommunale boliger skal kunne kjøpe boligen gjennom leie-til-eie eller lignende
- Utvide Husleietvistutvalget til alle fylker
- Bygge flere ikke-kommersielle utleieboliger
- Bygge flere utleieboliger med kommunal tilvisningsrett etter modell fra Oslo
- Utvide Husbankens utleieboligtillskudd til å dekke bygging av bolig til flere enn de som er vanskeligstilte
- At Husbanken skal samarbeide med boligbyggelagene om flere kombinerte prosjekter der utleieboliger for vanskeligstilte kombineres med ordinære utleieboliger
- Sette i gang forsøk og piloter med tredje boligsektor
- At kommuner skal kunne innføre eiendomsskatt på sekundærbolig
- Redusere og på sikt avvikle rentefradraget på boliglån

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 35

FRA: Senja Arbeiderparti

Uttalelse i forbindelse med høringsnotat om endringer i reglene som gjelder for turistfiske, utsendt fra Fiskeridepartementet.

I dag har man ingen kontroll på det kystnære fisket som foregår utenom næringsrelatert fiskeri. Hva nordmenn fisker på fritid og ferie som matauk, er en ting det blir vanskelig å få kontroll over.

Noe kan imidlertid gjøres for å få bedre oversikt over hvilke mengder av forskjellig fiskearter det dreier seg om uten at dette fører til nordmenns rett til å fiske til eget behov.

I tillegg til det fisket som drives av oss nordmenn på fritid, har vi de siste årene sett en voldsom økning av turistfiskere fra utlandet. Dette har fått lov til å utvikle seg helt fritt til nå.

Mange små turistfiskebedrifter har derfor grodd opp langs vår kyst i kjølvannet av hvor stor interesse det er for denne formen for ferieaktivitet.

Fisk er et populært produkt, både til eget matauk hjemme – og for enkelte å gjøre butikk på i sine hjemland.

På grunn av manglende kontroll har vi sett at ren smuglervirksomhet har oppstått.

I media framstilles alle som blir tatt i smugling som fisketurister. Ja, de er fra utlandet, men de er ikke her som turister, men beviste smuglere.

Vi som driver registrerte fiskecamper, blir frustrert over at media nærmest framstiller oss som samarbeidspartnere med smuglerne i og med at de framstilles som fisketurister.

Det er mange som driver med utleievirksomhet av hus og båter, som ikke er registrert som turistfiskebedrift. Disse foretakene vet vi lite om både med hensyn til bostandard, sikkerhet og driftskonsept. Disse kan være et godt skjulested for fiskesmuglere som vil være anonym.

Når det gjelder kystfiskernes krav om bedre kontroll med fisketurismen i Norge, er jeg enig med dem. Men når man insinuerer at dette fisket innebærer en trussel mot kysttorskbestanden, tror jeg man er ute og skyter spurv med kanoner.

Om kysttorskbestanden er så lav at en del turister i løpet av noen sommeruker tar restene med fiskestang, da tror jeg man bør se litt nærmere på egen forvaltning av denne arten. For øvrig er torsk bare en del av de artene som fanges.

Hva har vi i dag?

- For turister på registrert foretak, 20 kg - uregistrert foretak, 10 kg ut av landet.
- Fangst dagbok leveres fra registrerte foretak med antall / stk / art.
- Hvem kan drive fiske fra båt? Alle som vil.

Hva ønsker vi?

- For utlendinger – Hvem kan fiske fra båt?
- Bekjempe/reducere smuglervirksomhet.
- Føre fangst dagbok – stk – kontroll av fanget fisk.

NB! Gjelder alle fiskere booket i registrert foretak, også sportsfiskere som anvender «catch and realise»-metoden.

All fisk som dras opp bør registreres som fanget, selv om den slippes ut igjen. Dypvannsfisk vi garantert ikke overleve.

Hvordan kan vi legge til rette for bedre kontroll?

- Bare turister som er booket på registrert camp tillates å fiske fra båt.
- Tillat eksportkvote settes til 20 kg pr. pers som kan dokumentere sitt opphold på registrert camp.
- Fangst dagbok føres av alle fiskere booket på registrert camp – også nordmenn. Dette vil føre til god oversikt over hva som fanges av fisk ved turistfiskecampene
- Fileteringsmetoden beholdes som nå. Endring som foreslått i høringsutkastet – sløyd og hodekappet – vil kun ramme bedriftene hardest.
- Avfallet behandles på norsk vis: Små mengder gis til fuglene, litt større mengder tas ut og tømmes på sjøen til glede for krabber og andre bunndyr som da sørger for resirkulering på naturlig vis.

Hva kan vi oppnå med dette?

- Bedre troverdighet til norsk registret fisketurisme og gi bedre lønnsomhet.
- Bekjempe uregistrert utleievirksomhet
- Gjøre det vanskeligere for å utøve smuglervirksomhet usynlig.
- Gi fiskerimyndighetene relativt god oversikt hva turistfiske næringa høster av de forskjellige artene.
- Det må etableres et godt samarbeid mellom myndighet og næring.

Smuglingsproblematikken vil i all hovedsak være politimyndighetens ansvar med god og effektiv grensekontroll. Vi kan kun gjøre vårt beste for å forhindre at slik virksomhet etableres i vår nærhet.

Styrets forslag til vedtak:

Henvises til styrets forslag til uttalelse vedrørende fiskeri.

SAK 36

FRA: Senja Arbeiderparti

ET KVOTESYSTEM FOR ØKT VERDISKAPNING – EN FREMTIDSRETTET FISKERINÆRING

Senja kommune er en av Norges største fiskeri- og havbrukskommuner med produksjonsbedrifter innen hvitfisk, rødfisk, pelagisk og reker. Aktiviteten er lokalisert til mindre lokalsamfunn med betydelige avstander fra kommunesenter.

Dette gjør oss ekstra sårbar innen hvitfisknæringen hvor sesongene er korte og ikke gir grunnlag for helårig sysselsetting. Helårig sysselsetting gir grunnlag for bosetting, barnehager, skoler, kjøp av bolig og dermed helt sentral for mange kystsamfunn i Norge.

Vårt innspill gjelder dermed primært tiltak for å skape helårig sysselsetting innen hvitfisk.

1. Ferskfisk bonus må videreføres med tidligere oppstart enn der er i dag. Dette forlenger hvitfisk sesongen både for fangst- og industriledd i hele Troms og Finnmark fylke.
2. Ferskfisk bonus bør utvides til også å gjelde trålere. Denne må avregnes den totale trålkvoten.
3. Dagens bonusordning for levende lagring må videreføres med oppstart i januar slik at man unngår et hektisk fiske på tampen av skreifisket utenfor Troms. Dette gir både økt verdiskapning, utvidet sesong og økt sysselsetting.
4. Trålere, som er eid av fiskeforedlingsindustrien, må pålegges å oppfylle sin samfunnskontrakt, og øke sin andel av ferskt råstoff.
5. Strukturkvoter tilbakeføres den flåtegruppen de er i på nåværende tidspunkt. Dette vil styrke muligheten for helårig sysselsetting ved at kystfartøy over 21 meter er i stand til å levere ferskt råstoff større deler av året.
6. Opprettelse av en kvotebank vil ikke gi noen positiv effekt for helårig sysselsetting og heller ingen forenkling. Dette forslaget vil heller skape mer byråkrati og redusere lønnsomheten i næringen ved å dra kapital bort fra fartøy/mannskap/kyst over til Finansdepartementet.

Senja Arbeiderparti ønsker ikke denne ordningen innført. Skulle den bli innført foreslår vi at deler av denne kvotebanken benyttes til en ferskfisk/ levendelagrings-bonus som igjen styrker helårig sysselsetting. Rekrutteringskvoter kan også å være et alternativ.

7. Når det gjelder fartøy under 11 meter er Senja Arbeiderparti bekymret for den svært høye gjennomsnittsalderen (28 år) på fartøyene. Dette er ikke bærekraftig med hensyn på sikkerhet, kvalitet, rekruttering og mulighetene for en god utnyttelse av fiskeressursene.

Med kun 10% kvotereduksjon og avskrivnings muligheter vil strukturering utvilsomt gi økt lønnsomhet for aktørene. Bedre muligheter for fornyelse av flåten, bedre råstoffkvalitet, bedre arbeidsbetingelser (HMS) og større attraktivitet for ungdom vil være positivt. I tillegg vil en oppnå høyere utnyttelse av tilgjengelige fiskeressurser og dermed økt helårig sysselsetting da nyere fartøy kan drifte under mer varierende forhold og over større avstander.

Senja Arbeiderparti er dermed positiv til en struktur ordning kun innenfor den lengde gruppen for fartøy under 11 meter.

(Dette forslaget vil nok skape debatt på årsmøtet som igjen får bestemme om dette punktet skal vedtas eller ikke).

8. Trålstigen slik den er i dag må videreføres. Regjeringen forslag om at den skal ligge fast på 32% i fremtiden må avvises.

9. Distriktkvota må vurderes avviklet. Skal ha noen rett til å fiske torsk på etnisk grunnlag eller pårope seg historisk rett. Skal det være nok at man har adresse i en kommune, eller område som omfattes av denne ordningen, så er du berettiget til å kunne fiske på denne kvoten, uansett hvor din opprinnelse er fra, Rogaland, Latvia eller Island?

Bør heller denne kvoteandelen benyttes til rekruttering?

10. Majoritetseier av et fiskefartøy skal være en fisker. Ikke flere Klo tilfeller.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 37

FRA: Forum arbeiderlag, Tromsø

SKATTEPARADISER

Skatteplanlegging i lovens gråsoner og plassering av formue i skatteparadiser har store samfunnsmessige konsekvenser og bidrar til sterk ulikhet. Også norske advokater og skatterådgivere har bistått med å skjule formuer og eierskap i disse landene.

I takt med økende bruk av skatteparadiser, for både personlige formuer og multinasjonale selskapers millionoverskudd, har behovet for innsyn i denne skatterådgivningen også økt.

Den sterke taushetsplikt advokater i Norge er underlagt gjelder i dag også den delen av deres virksomhet som i sitt innhold er skatterådgivning.

Hensynene bak advokaters sterke taushetsplikt gjør seg ikke gjeldende for arbeidsoppgaver som i stadig større utstrekning utføres av advokater, som eksempelvis skatterådgivning og meglervirksomhet, men som etter sitt innhold ikke er tradisjonell advokatvirksomhet.

Rekkevidden av advokaters taushetsplikt bør begrenses til å gjelde ren advokatvirksomhet i tradisjonell forstand.

Det bør innføres en opplysningsplikt om skattetilpasning for skatterådgivere uavhengig av utdannelsen og yrkestittelen skatterådgiveren har.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 38

FRA: Forum arbeiderlag, Tromsø

ARBEIDSTILLATELSE TIL ASYLSØKERE

Troms Arbeiderparti krever en lovendringer for å sikre ureturnerbare asylsøkere arbeidstillatelse.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.

SAK 39

FRA: Forum arbeiderlag, Tromsø

KVOTEFlyKTINGER

Samtidig som Nord-Norges kanskje største utfordring er tilgang til kompetent arbeidskraft, at det fødes for få barn her og at tilflyttingsgraden er for lav, er den globale flyktningekrise større enn noensinne.

Det bør derfor tas imot flere kvoteflyktninger til Norge som bosettes i Nord-Norge som ledd i å møte alle disse problemstillinger.

Styrets forslag til vedtak:

Oversendes redaksjonskomiteen.